

ПРОБЛЕМИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ І ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ: ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

PROBLEMS OF DIGITALIZATION OF THE ECONOMY AND THE USE OF DIGITAL PLATFORMS: PRACTICAL ASPECTS AND RECOMMENDATIONS

Фісуненко Н.О.

кандидат економічних наук,
завідувач кафедри аналітичної економіки та менеджменту,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Fisunen Nadiia

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

У статті проведено глибокий детальний аналіз сучасного стану цифрової трансформації країн світу. Розкрито основні аспекти цифровізації економіки країн світу в умовах швидкої зміни впливу євроінтеграційних процесів з позиції практичного досвіду. Проведено комплексний аналіз наявних індикаторів-показників цифровізації економіки за матеріалами досліджень закордонних та вітчизняних науковців. Розглянуто та виокремлено основні напрямки розвитку цифрової економіки країн світу, визначено головні принципи цифровізації економіки країни (з урахуванням трансформаційних економічних зрушень в економіках країн світу). Запропоновано та охарактеризовано позитивні сторони розвитку цифрової економіки, які створюють передумови для формування прогресивного довгострокового стратегічного плану економічного розвитку країни з метою забезпечення високого рівня її конкурентоспроможності та досягнення зростання економічних показників.

Ключові слова: цифровізація, економіка, розвиток, діджиталізація, платформа, менеджмент, управління розвитком.

The study is devoted to the issues of globalization shifts, transformational processes, the development of modern scientific economic thought and the progressivity of changes, the issue of solving the problem of digitalization of the economy of the countries of the world, taking into account the potential use of modern digital platforms and systems at various stages of management decision-making, to ensure a high level of competitiveness of the country's economy remains urgent one of the fundamental ones in modern practice. The article provides a deep and detailed analysis of the current state of digital transformation in the countries of the world. The main aspects of the digitalization of the economy of the countries of the world in the conditions of rapid changes in the influence of European integration processes are revealed from the standpoint of practical experience. A comprehensive analysis of the available indicators of the digitalization of the economy was conducted based on the research materials of foreign and domestic scientists, which are revealed through three relevant components: «Global Index of Electronic Government Development», «Index of Network Readiness» and «Index of Development of Information and Communication Technologies». The synergistic combination of the specified constituent elements creates prerequisites for the progressive potential development and formation of the digital economy, ensuring the use of digital platforms of various levels and models, making quick balanced strategic management decisions by company management. The main directions of the development of the digital economy of the countries of the world are considered and highlighted, the main principles of digitalization of the country's economy are determined (taking into account the transformational economic shifts in the economies of the countries of the world). The positive aspects of the development of the digital economy are proposed and characterized, which create prerequisites for the formation of a progressive long-term strategic plan for the economic development of the country with the aim of ensuring a high level of its competitiveness and achieving growth in economic indicators.

Keywords: digitization, economy, development, digitization, platform, management, development management.

Постановка проблеми. Багатовекторність та динамізм прогресивного розвитку світової економіки є запорукою формування пріоритетних шляхів вирішення нагальних проблем цифровізації економіки і використання сучасних цифрових платформ у різних сферах ведення бізнесу. Вивчення питання формування та впливу цифрових платформ на процес цифровізації економіки стає все більш актуальним з огляду на трансформаційні світові процеси, зміну акцентів розвитку стратегічних пріоритетів економік країн світу. Крім того, цифровізація економіки вимагає швидкої адаптації менеджменту компаній до зміни впливу факторів як зовнішнього, так і внутрішнього середовища на діяльність та прогресивний розвиток бізнесу. Потребує додаткового аналізу проблема розробки та використання концептуального базису цифрового розвитку країн світу, що дозволить підвищити якість та швидкість прийняття менеджментом компанії управлінських рішень у довгостроковій перспективі. Тому, означена проблематика є актуальною та потребує більш глибокого аналізу і пошуку можливих рекомендацій вирішення проблемних аспектів проведеного дослідження.

Мета статті. Метою наукової статті є пошук шляхів вирішення проблеми цифровізації економіки і використання цифрових платформ при менеджменті бізнес-процесів різних рівнів.

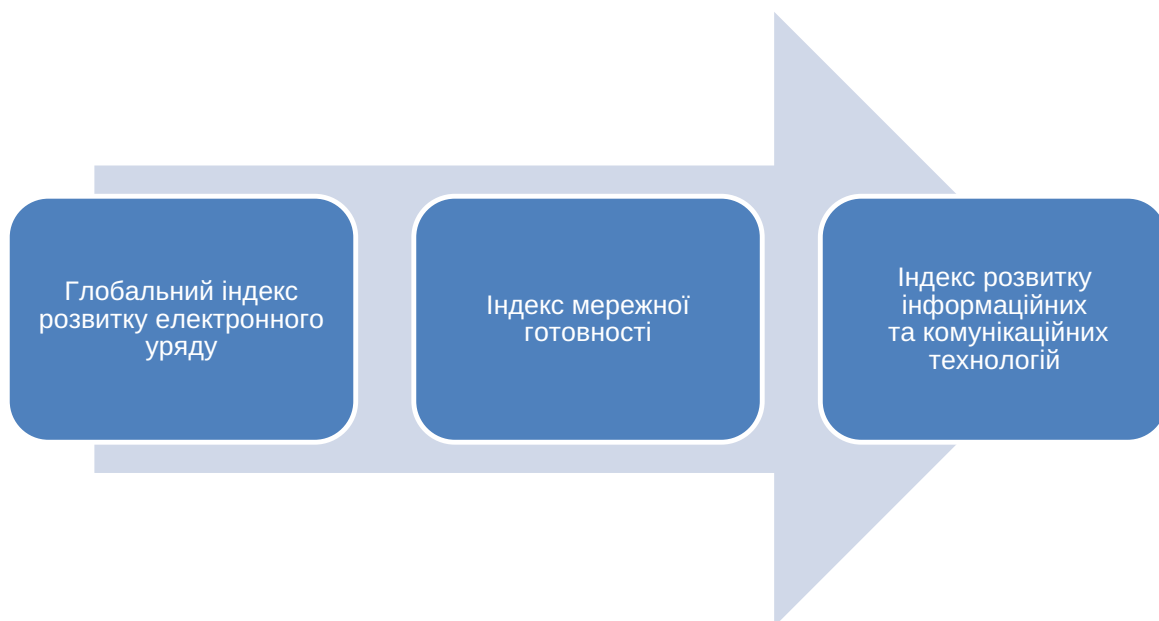
Виклад основного матеріалу дослідження. Актуальність теми цифрового розвитку економік країн світу обумовлена нагальною необхідністю вирішення комплексу питань використання та правильного застосування цифрових платформ при веденні бізнес-процесів менеджментом різних рівнів. Накопичення комплексу невирішених

проблем цифровізації економіки може призвести не лише до економічної кризи в країні, а й стати загрозою втрати економічної безпеки на національному рівні.

Вирішенням питань цифровізації на національному рівні займалися як вітчизняні, так і закордонні вчені. Так, зокрема, вирішенням комплексу питань актуального та доречного використання цифрових платформ в економіці країни займалися такі науковці, як: Degerli A. [1, с. 1553], Kallal R. [2], Haddaji A. [3], Osman I. [3], Zablith F. [3], Ravanos P. [4], Karagiannis G. [4], Подольчак Н. [5], Білик О. [5], Левицька Я. [5], Ночвай В. [6], Корявець М. [6], Кульчицький І. [6], Олексюк Л. [6], Приходько О. [6], Гороховський К. [6], Грига В. [6], Сєнкевич О. [7], Ткалич Т. [8] та інші.

Однак, не зважаючи на велику кількість глибоких та ґрунтовних наукових праць в означеній проблематиці, – питання цифровізації економіки та використання цифрових платформ не досліджене у повній мірі. Отже, існуючі моделі оцінки рівня цифровізації економіки країни не є досконалими та не враховують комплекс основоположних факторів. Наприклад, більшість сучасних моделей оцінки рівня цифровізації економіки країни базуються на основі показників Валового внутрішнього продукту, добробуту населення, індексу щастя та інших відповідних показників. При цьому, соціологічні показники абсолютно не враховуються, що є помилковим за своєю суттю.

З метою комплексного системного вирішення означеної проблеми вченими-дослідниками було розроблено та впроваджено низку індикаторів-показників цифровізації економіки, що зображені на рис. 1.

Рис. 1. Аналіз наявних індикаторів-показників цифровізації економіки за матеріалами досліджень закордонних та вітчизняних науковців

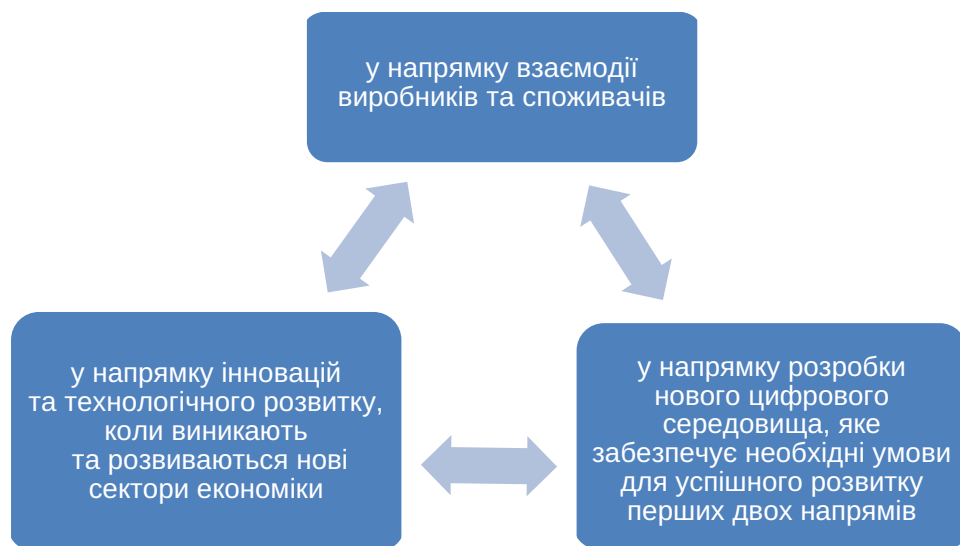
Джерело: узагальнено автором на основі [3; 5]

Таким чином, проведений аналіз наявних індикаторів-показників цифровізації економіки продемонстрував лише три відповідні складові елементи: «Глобальний індекс розвитку електронного уряду», «Індекс мережної готовності» та «Індекс розвитку інформаційних та комунікаційних технологій». Синергетичне поєднання означених складових елементів створює передумови для прогресивного потенційного розвитку та становлення цифрової економіки, забезпечення використання цифрових платформ різних рівнів та моделей, прийняття швидких виважених стратегічних управлінських рішень менеджментом компаній.

На сьогоднішній день цифрова економіка розвивається за трьома основними напрямками (рис. 2).

Зазначимо, що цифровізація економіки є запорукою отримання своєчасного, повноцінного та достовірного доступу до послуг, які надаються на основі інформаційних технологій, створює передумови для інформатизації суспільства, що формує сприятливе середовище для підвищення показників продуктивності праці, економічної стабільності, сталості та відкритості суспільства. Використання позитивних аспектів становлення та розвитку цифрової економіки забезпечує зростання якісних показників національної економічної безпеки та стабільності, підвищення рівня конкурентоспроможності економіки країни та зменшення впливу зовнішніх криз.

Головними принципами цифровізації економіки країни можна виділити наступні (рис. 3).

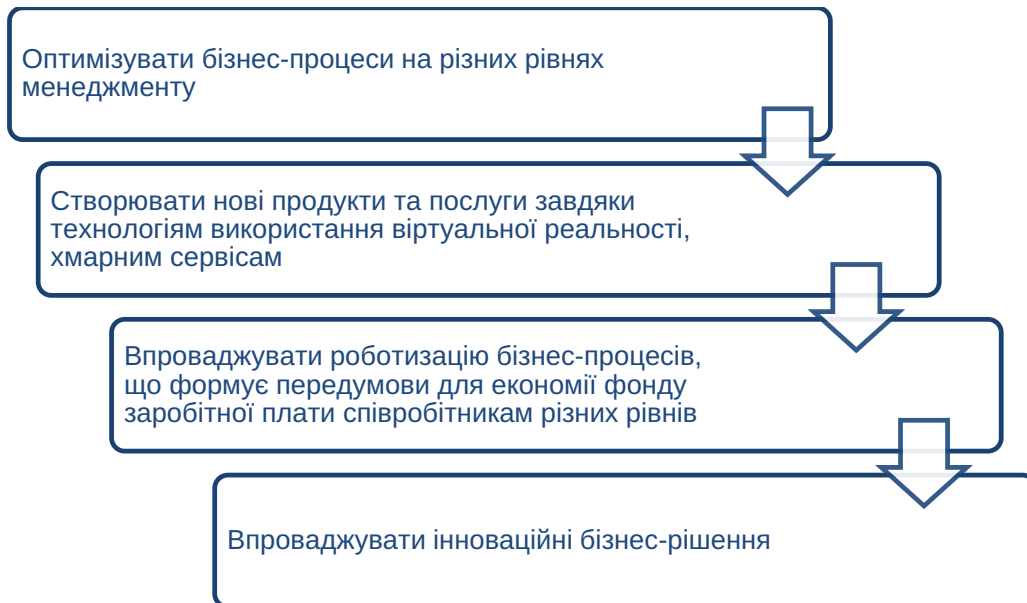
Рис. 2. Основні напрямки розвитку цифрової економіки країн світу, 2023 рік

Джерело: систематизовано автором на основі [9; 10]

Рис. 3. Головні принципи цифровізації економіки країни (з урахуванням трансформаційних економічних зрушень в економіках країн світу, 2023 рік)

Джерело: систематизовано автором на основі [7; 11]

Рис. 4. Позитивні сторони цифрової економіки країни

Джерело: побудовано автором на основі [12; 17]

Отже, інтеграція цифрових технологій у різноманітні сфери економічної діяльності, бізнес-процесів на національному рівні забезпечує формування цифрової трансформації економіки країни. Синергетичний ефект від подібної взаємодії створює передумови для здійснення фундаментальних змін у контексті економічних перетворень.

Позитивними сторонами цифрової економіки є наступні (рис. 4).

Таким чином, цифровізація економіки та використання цифрових платформ є невід'ємною рушійною силою економічного прогресу будь-якої країни світу. Позитивні сторони становлення та розвитку цифрової економіки створюють передумови для формування прогресивного довгострокового стратегічного плану економічного розвитку країни з метою забезпечення

високого рівня її конкурентоспроможності та досягнення зростання економічних показників.

Висновки. Проблеми цифровізації економіки та використання цифрових платформ є нагальними у сьогоденних умовах економічних змін, трансформаційних зрушень та прогресу. Однак, проблематика визначення векторів прогресивного розвитку цифрової економіки ускладнює процес її модернізації. Синергетичний ефект від впровадження цифрових платформ у економіку країн світу формує лідерські якості, багатоаспектність розвитку та довгострокову стратегію для економіки будь-якої країни світу.

Подальші перспективні дослідження є необхідними в області визначення узагальненого підходу до індикативних показників цифровізації, використання механізмів діджиталізації та цифрових платформ в економіці країни.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Degerli A., Aytekin Ç., Değerli B. Analyzing Information Technology Status and Networked Readiness Index in Context of Diffusion of Innovations Theory In World Conference on Technology, Innovation and Entrepreneurship. 2015. P. 1553–1562. İstanbul, Turkey.
2. Kallal R., Haddaji A., Fiti Z. ICT diffusion and economic growth: Evidence from the sectorial analysis of a periphery country. *Technological Forecasting and Social Change*. 2021. С. 162. URL: <http://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0040162520312294> (дата звернення: 02.05.2023).
3. Osman I.H., Zablith F. Re-evaluating electronic government development index to monitor the transformation toward achieving sustainable development goals. *Journal of Business Research*. 2020. URL: <http://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0148296320306858> (дата звернення: 12.05.2023).
4. Ravanos, P., Karagiannis, G. Tricks with the BoD model and an application to the e-Government Development Index. *Socio-Economic Planning Sciences*. 2020. URL: <http://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0038012120307928> (дата звернення: 12.05.2023).
5. Подольчак Н.Ю., Білик О.І., Левицька Я.В. Сучасний стан цифровізації в Україні. *Ефективна економіка*. 2019. № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7300> (дата звернення: 10.05.2023).
6. Ночвай В., Корявець М., Кульчицький І., Олексюк Л., Приходько О., Гороховський К., Грига В. Проблеми та перспективи гармонізації цифрового ринку України з ринками ЄС та країн СхП. Інформаційно-аналітич-

ний звіт. URL: <http://www.civic-synergy.org.ua/analytics/problemy-ta-perspektyvy-garmonizatsiyi-tsyfrovogorynku-ukrayiny-z-rynkamy-yes-ta-krayin-shp> (дата звернення: 12.05.2023).

7. Сенкевич О.Ф. Трансформація територіально-економічних систем в умовах розвитку цифрової економіки та суспільства [Дис. канд. екон. наук: 08.00.05, Одеська національна академія харчових технологій]. Репозитарій Одеської національної академії харчових технологій. Одеса, 2020.

8. Ткалич Т.А. Оценка и прогнозирование показателей результативности цифровой экономики методом ABC-анализа. *Економіка та держава*. 2017. № 3. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/3_2017/4.pdf.

9. Кривошеєва С.В., Клименко І.С., Тарануха О.М. Сучасний стан інформаційної економіки в Україні. *Економіка та управління на транспорті*. 2015. Вип. 2. С. 90–97.

10. Піжук О.І. Цифрова трансформація економіки України: обмеження та можливості : монографія. Ун-т ДФС України. Ірпін, 2020. 504 с.

11. Єгоров І.Ю., Никифорок О.І. Цифрові технології в інноваційній трансформації економіки України: колективна монографія / за ред.: чл.-кор. НАН України Єгорова І.Ю., д.е.н. Никифорок О.І., к.е.н. Ліра В.Е.; НАН України, ДУ «Ін-т. екон. та прогнозів. НАН України». Київ, 2020. 308 с. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/321.pdf> (дата звернення: 15.05.2023).

12. Гавриленко Н.Г., Тарасенко І.О. Сучасні тенденції цифровізації економіки: проблеми та перспективи розвитку. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2021. № 3 (47). Т. 1. С. 36–46.

13. Мельник Л.Г., Карінцева О.І., Кубатко О.В., Сотник І.М., Завдовєва Ю.М. Цифровізація економічних систем та людський капітал: підприємство, регіон, народне господарство. *Механізм регулювання економіки*. 2020. № 2. С. 9–28.

14. Череп А., Воронкова В., Череп О. Цифрова трансформація суспільства як необхідна умова його інноваційного розвитку. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2022. № 2. С. 68–73.

15. Україна 2030E – країна з розвинутою цифровою економікою. Український інститут майбутнього, 2018. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoju.html> (дата звернення: 14.05.2023).

16. Фісуненко Н.О. Вплив діджиталізації на розвиток національної економіки. *Проблеми сучасних трансформацій*. Серія: економіка та управління. 2023. № 7. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-7-03-02> (дата звернення: 14.05.2023).

17. Verkhoglyadova N., Kononova I., Fisunen N.. Theoretical and methodological basis of the formation and development of the information economy. Anti-crisis management: global trends and national peculiarities: Scientific monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2022. 400 p.

REFERENCES:

1. Degerli A., Aytekin Ç., Değerli B. (2015). Analyzing Information Technology Status and Networked Readiness Index in Context of Diffusion of Innovations Theory In World Conference on Technology, Innovation and Entrepreneurship. P. 1553–1562. Istanbul, Turkey.

2. Kallal R., Haddaji A., Fiti Z. (2021). ICT diffusion and economic growth: Evidence from the sectorial analysis of a periphery country. *Technological Forecasting and Social Change*. 162. Available at: <http://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0040162520312294> (accessed: 02.05.2023).

3. Osman I.H., Zabli F. (2020). Re-evaluating electronic government development index to monitor the transformation toward achieving sustainable development goals. *Journal of Business Research*. Available at: <http://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0148296320306858> (accessed: 12.05.2023).

4. Ravanos P., Karagiannis G. (2020). Tricks with the BoD model and an application to the e-Government Development Index. *Socio-Economic Planning Sciences*. Available at: <http://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0038012120307928> (accessed: 12.05.2023).

5. Podolchak N.Yu., Bilik O.I., Levitska Ya.V. (2019). Suchasniy stan tsifrovizatsii v Ukraini. *Efektivna ekonomika*. № 10.

6. Nochvay, V., Koryavets, M., Kulchitskiy, I., Oleksyuk, L., Prihodko, O., Gorokhovskiy, K., Griga V. Problemi ta perspektivi garmonizatsii tsifrovogo rinku Ukraini z rinkami ES ta krain SkhP. Informatsiyno-analitichniy zvit. Available at: <http://www.civic-synergy.org.ua/analytics/problemy-ta-perspektyvy-garmonizatsiyi-tsyfrovogorynku-ukrayiny-z-rynkam-yes-ta-krayin-shp> (accessed: 12.05.2023).

7. Senkevich O.F. (2020). Transformatsiya teritorialno-ekonomichnikh sistem v umovakh rozvitku tsifrovoy ekonomiki ta suspilstva [Dis. kand. ekon. nauk: 08.00.05, Odeska natsionalna akademiya kharchovikh tekhnologiy]. Repozitariy Odeskoї natsionalnoi akademii kharchovikh tekhnologiy.

8. Tkach T.A. (2017). Otsenka i prognozirovanie pokazateley rezul'tativnosti tsifrovoy ekonomiki metodom AVS-analiza. *Економіка та держава*. № 3. Available at: http://www.economy.in.ua/pdf/3_2017/4.pdf.

9. Krivosheeva S.V., Klimenko I.S. & Taranukha O.M. (2015). Suchasniy stan informatsiynoi ekonomiki v Ukraini. *Економіка та управління на транспорті*. № 2. P. 90–97.

10. Pizhuk O.I. (2020). Tsifrova transformatsiya ekonomiki Ukraini: obmezheniya ta mozhlivosti: monografiya. Un-t DFS Ukraini. Irpin, 504 p.

11. Egorov I.Yu., Nikiforuk O.I. (2020). Tsifrovi tekhnologii v innovatsiyniy transformatsii ekonomiki Ukraini: kolektivna monografiya / za red.: chl. kor. NAN Ukraini Egorova I.Yu., d.e.n. Nikiforuk O.I., k.e.n. Lira V.E.; NAN Ukraini, DU «In-t. ekon. ta prognozuv. NAN Ukraini». Kyiv. 308 s. Available at: <http://ief.org.ua/docs/mg/321.pdf> (accessed: 15.05.2023).
12. Gavrilenko N.G., Tarasenko I.O. (2021). Suchasni tendentsii tsifrovizatsii ekonomiki: problemi ta perspektivi rozvitku. *Mizhnarodniy naukoviyy zhurnal «Internauka». Seriya: «Ekonomichni nauki»*. № 3 (47). Т. 1. Р. 36–46.
13. Melnik L.G., Karintseva O.I., Kubatko O.V., Sotnik I.M., Zavdoveva Yu.M. (2020). Tsifrovizatsiya ekonomichnikh sistem ta lyudskiy kapital: pidpriemstvo, region, narodne gospodarstvo. *Mekhanizm reguluyvannya ekonomiki*. № 2. Р. 9–28.
14. Cherep A., Voronkova V., Cherep O. (2022). Tsifrova transformatsiya suspilstva yak neobkhidna umova yogo innovatsiynogo rozvitku. *Teoriya i praktika intelektualnoi vlasnosti*. № 2. Р. 68–73.
15. Ukraina 2030E – kraina z rozvinutoyu tsifrovoyu ekonomikoyu. Ukrainskiy institut maybutnogo, 2018. Available at: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html> (accessed: 14.05.2023).
16. Fisunenko N.O. (2023). Vpliv didzhitalizatsii na rozvitok natsionalnoi ekonomiki. *Problemi suchasnikh transformatsiy. Seriya: ekonomika ta upravlinnya*. № 7. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-7-03-02> (accessed: 14.05.2023).
17. Verkhoglyadova N., Kononova I., Fisunenko N. (2022). Theoretical and methodological basis of the formation and development of the information economy. Anti-crisis management: global trends and national peculiarities: Scientific monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 400 p.